

Bruxelles, 12.3.2020
COM(2020) 97 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU
PRIVIND ACTIVITATEA EXTERNĂ A BEI DIN 2018 CARE A BENEFICIAT DE
GARANȚIA BUGETARĂ A UE**

1. INTRODUCERE

Mandatul de acordare a împrumuturilor externe (ELM) al Băncii Europene de Investiții (BEI) este un instrument important prin care Uniunea Europeană sprijină investițiile în țările partenere. Acesta are la bază o garanție din bugetul UE pe care Comisia Europeană o furnizează BEI, pentru a-i permite să își sporească împrumuturile în afara UE în sprijinul politicilor UE. Garanția UE acoperă situații definite în care debitorii nu rambursează sumele datorate BEI. În acest mod, garanția UE sporește capacitatea BEI de a suporta riscul de investiție. Temeiul juridic al ELM este Decizia 466/2014/UE („decizia ELM”)¹, modificată ultima dată în 2018². În cazul în care BEI execută garanția UE, plățile sunt efectuate din Fondul de garantare pentru acțiuni externe.³

ELM sprijină activitatea BEI în țările aflate în faza de preaderare, în zona de vecinătate estică și sudică, în Asia, în America Latină și în Africa de Sud, în prezent existând un număr total de 64 de țări eligibile. În perioada actuală a ELM (2014-2020), bugetul UE garantează operațiuni ale BEI de până la 32,3 miliarde EUR, cu un angajament de a acoperi primele 65 % din pierderile care pot apărea în portofoliul garantat. Decizia ELM stabilește plafoane de garantare pentru diferitele regiuni și subregiuni geografice.

Comisia a publicat recent o evaluare cuprinzătoare a punerii în aplicare a mandatului de acordare a împrumuturilor externe de la jumătatea anului 2014 până la sfârșitul anului 2018⁴.

Prezentul raport oferă o prezentare generală succintă a activităților BEI cu garanție UE din 2018⁵. Acesta face, de asemenea, un rezumat al operațiunilor efectuate de BEI fără garanția UE (și anume pe „risc propriu”), pentru a furniza o imagine mai completă asupra activității BEI în regiunile vizate de ELM⁶.

2. PRINCIPALELE REZULTATE

În 2018, BEI a semnat operațiuni de finanțare în valoare totală de 5,8 miliarde EUR în regiunile vizate de mandatul de acordare a împrumuturilor externe⁷. Din acest total, peste 4,46 miliarde EUR din operațiunile BEI sunt acoperite de garanția UE (și anume, întră sub incidența ELM), implicând

¹ Decizia nr. 466/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de acordare a unei garanții a UE Băncii Europene de Investiții pentru pierderile rezultate din operațiuni de finanțare care sprijină proiecte de investiții în afara Uniunii, JO L 135, 8.5.2014, p. 1.

² Decizia de modificare (UE) 2018/412 din 14 martie 2018, JO L 76, 19.3.2018, p. 30.

³ Regulamentul (CE, Euratom) nr. 480/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 privind constituirea Fondului de garantare pentru acțiuni externe (versiune codificată), JO L 145, 10.6.2009, p. 10, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2018/409 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2018.

⁴ SWD(2019) 333 final și documentele conexe, disponibile la adresa https://ec.europa.eu/info/commission-staff-evaluation-european-investment-banks-external-lending-mandate-2014-18_en.

⁵ Prezentul raport a fost elaborat în conformitate cu cerințele prevăzute la articolul 11 din decizia ELM.

⁶ BEI dispune în prezent de patru facilități pe risc propriu în regiunile vizate de ELM, și anume Facilitatea de preaderare, Facilitatea de finanțare pentru vecinătate, Facilitatea pentru politici climatice și mediu și Facilitatea pentru proiecte strategice. Ultimele două facilități acoperă, de asemenea, țările din Africa, zona Caraibilor și Pacific, precum și țările și teritoriile de peste mări ale statelor membre ale UE.

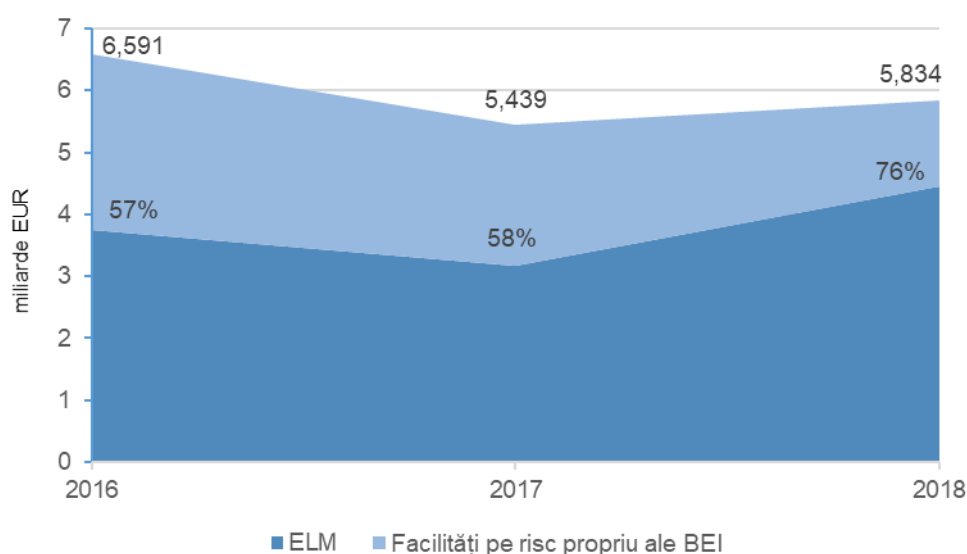
⁷ În plus, cele două operațiuni semnate în perioada 2005-2006 au fost transferate în cadrul ELM 2014-2020 în cursul anului 2018, cu un volum combinat de 150 de milioane EUR. Aceste două operațiuni nu sunt incluse în prezentarea generală a împrumuturilor semnate în 2018, prezentată în prezentul raport anual, ci sunt luate în considerare în prezentarea generală a ratei de utilizare cumulate a ELM (tabelul 2 din secțiunea 3.2).

aproape 50 de contracte de împrumut. Restul de operațiuni sunt finanțate în cadrul facilităților de finanțare pe risc propriu ale BEI.

În comparație cu 2017, când au fost semnate operațiuni în valoare de numai 3,2 miliarde EUR în cadrul ELM, volumele din 2018 sunt vizibil mai mari. În schimb, volumul operațiunilor BEI pe risc propriu desfășurate în țări vizate de ELM a scăzut de la 2,3 miliarde EUR în 2017 la 1,4 miliarde EUR în 2018⁸.

Graficul 1 ilustrează evoluția împrumuturilor acordate în cadru ELM și al facilităților de finanțare pe risc propriu între 2016 și 2018 (sume semnate, sume anulate nete). Pe parcursul întregii perioade, o medie de 64 % din finanțarea BEI acordată în aceste regiuni a beneficiat de garanția UE⁹.

Graficul 1: Evoluția anuală a volumelor de împrumuturi acordate de BEI în regiunile vizate de ELM

Conform deciziei ELM, natura garanției UE diferă în funcție de operațiunea de finanțare a BEI în cauză:

- O garanție globală, care să acopere atât riscurile operaționale, cât și riscurile politice, este prevăzută pentru operațiuni de finanțare cu contrapartide din sectorul public (de regulă, pentru dezvoltarea infrastructurii), precum și pentru împrumuturile acordate de BEI băncilor sau societăților care beneficiază de o garanție de stat și pentru operațiunile de finanțare vizate de mandatul destinat sectorului privat din cadrul inițiativei privind reziliența economică, care

⁸ Scăderea volumului operațiunilor pe risc propriu ale BEI în regiunile vizate de ELM în 2018 se datorează în principal încetării activităților BEI în Turcia și proiectelor legate de schimbările climatice din Asia, Asia Centrală și America Latină, care au fost mai numeroase, dar de dimensiuni mai mici.

⁹ Diferențele față de sumele publicate în rapoartele anterioare sunt o consecință a anulărilor de contracte. Nu sunt incluse în grafic cele două operațiuni transferate în cadrul ELM 2014-2020 din mandate anterioare în cursul anului 2018.

a fost creat în urma evaluării ELM la jumătatea perioadei din 2018.¹⁰ Aproape 95 % din operațiunile de finanțare, și anume 4,2 miliarde EUR, semnate în cadrul ELM în 2018 au beneficiat de garanția globală a UE.

- Pentru alte operațiuni din sectorul privat se furnizează o *garanție de risc politic* cu o acoperire mai limitată¹¹. În 2018, aceasta a acoperit operațiuni de finanțare în valoare de 242 de milioane EUR.

Nivelul cumulat al finanțărilor din cadrul ELM 2014-2020 a atins un volum net al împrumuturilor semnate de 33 % la finalul anului 2018 (5,8 miliarde EUR), în creștere de la 18 % în 2016 și de la 25 % în 2017. În special în cazul proiectelor de infrastructură, plățile din cadrul finanțării BEI au loc treptat și pe parcursul mai multor ani¹².

3. OPERAȚIUNI DE FINANȚARE

3.1. PREZENTARE GENERALĂ A NOILOR OPERAȚIUNI DE FINANȚARE ALE BEI ÎN FUNCȚIE DE OBIECTIVE

Fiecare operațiune din cadrul ELM contribuie la unul dintre cele două obiective „verticale”: (a) dezvoltarea sectorului privat local sau (b) dezvoltarea infrastructurii sociale și economice. În plus, aceleași operațiuni pot contribui (parțial sau integral) și la obiectivele „orizontale” privind acțiunile în domeniul climei, integrarea regională și reziliența economică pe termen lung¹³.

Volumul total al investițiilor semnate de BEI în cadrul ELM în 2018 a fost în cuantum de 4,46 miliarde EUR. Două treimi (3 miliarde EUR) din această sumă vor contribui la dezvoltarea de infrastructuri sociale și economice. Cealaltă treime va veni în sprijinul dezvoltării sectorului privat local, în principal prin îmbunătățirea accesului la finanțare pentru IMM-uri.

Din același volum total semnat în cadrul ELM în 2018, 35 % vor contribui la obiectivul legat de combaterea schimbărilor climatice, 17 % vor sprijini integrarea regională, iar 19 % vor contribui la obiectivul privind reziliența economică pe termen lung (a se vedea graficul 2).

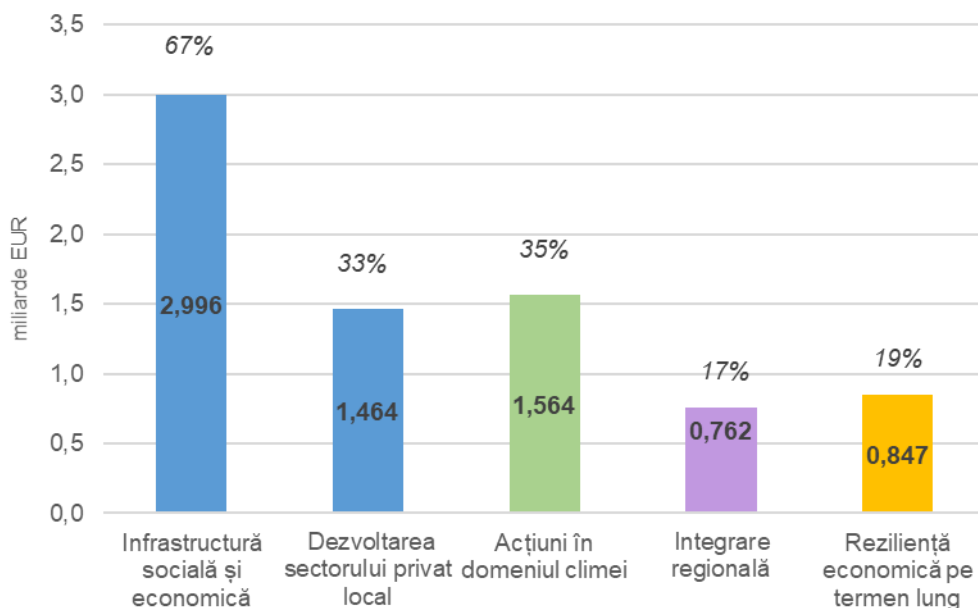
¹⁰ Garanția globală a UE permite BEI să renunțe la prima de risc pe care altfel ar trebui să o includă în rata dobânzii. Prin urmare, țările partenere sau instituțiile/societățile lor pot lua împrumuturi de la BEI la un cost semnificativ mai mic. Pentru o analiză detaliată, a se vedea SWD(2019) 333, p. 10-11, 21 și 33-37.

¹¹ Garanția de risc politic acoperă neplata din cauze legate de netransferarea valutei, de expropriere, de război sau de tulburări civile sau denegare de dreptate în caz de încălcare a contractului. Acest lucru nu se traduce printr-o reducere a riscului de preț al BEI.

¹² Pentru o analiză mai detaliată privind plățile, a se vedea evaluarea recentă a serviciilor Comisiei, SWD(2019) 333, pp. 28 – 30.

¹³ Articolul 3 din decizia ELM.

Graficul 2: Contribuția la obiectivele ELM (miliarde EUR)

Notă: Un singur proiect poate să contribuie la mai multe obiective ale ELM. Obiectivele în materie de combatere a schimbărilor climatice, integrare regională și reziliență economică pe termen lung au caracter transsectorial (orizontal), deoarece se aplică tuturor proiectelor și, astfel, aceste obiective se suprapun cu celelalte două. Volumul împrumuturilor semnate pentru dezvoltarea sectorului privat local și pentru infrastructura economică și socială, calculate împreună, dau volumul total al împrumuturilor semnate în anul respectiv¹⁴.

Dezvoltarea sectorului privat local, în special sprijinirea IMM-urilor

În 2018, BEI a semnat operațiuni de sprijinire a dezvoltării sectorului privat local în valoare de 1,72 miliarde EUR, din care 1,46 miliarde EUR în cadrul ELM. Această finanțare a fost acordată în mare parte sub formă de linii de credit intermediarilor financiari locali (în principal bănci) pentru creditarea IMM-urilor și a întreprinderilor cu capitalizare medie. Patru dintre aceste linii de credit vizează băncile de rangul doi, și anume din Armenia, Liban, Muntenegru și Africa de Sud. BEI a semnat, de asemenea, o nouă linie de credit pentru microfinanțare pe risc propriu în Iordania.

În plus, BEI a investit și în fonduri de investiții în societăți necotate în cadrul facilităților de finanțare pe risc propriu, în special în cadrul Fondului pentru creștere verde în sudul Mediteranei și în cadrul Fondului EcoEnterprises în America Latină. În cele din urmă, banca a oferit, de asemenea, un împrumut pentru dezvoltarea a trei zone industriale în Liban și împrumuturi pentru o corporație

¹⁴ Operațiunile în valoare de 847 de milioane EUR, care contribuie la obiectivul de reziliență economică pe termen lung, includ, de asemenea, mai multe operațiuni care au fost semnate de BEI înainte de încheierea actualului acord privind garanția ELM între Comisie și BEI, în octombrie 2018. Includerea lor în obiectivul de reziliență economică pe termen lung a fost confirmată prin Decizia C(2019) 2901 final a Comisiei din 17 aprilie 2019. În evaluarea mandatului de acordare a împrumuturilor externe [SWD (2019) 333], recent publicată, aceste „operațiuni tranzitorii” nu au fost incluse în calculul statistic. Această diferență de calcul explică motivul pentru care evaluarea arată, la p. 27, că numai „10 % din împrumuturile semnate în 2018 din cadrul ELM au contribuit la obiectivul de reziliență economică pe termen lung”, în timp ce graficul 2 din prezentul raport anual arată că obiectivul privind reziliența va fi sprijinit cu 19 % din sumele semnate în cadrul ELM din anul respectiv.

ucraineană care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole și al producerii de energie din biomasă.

Dezvoltarea infrastructurii sociale și economice

Operațiunile de finanțare care contribuie la dezvoltarea infrastructurii sociale și economice în regiunile vizate de ELM s-au ridicat la 4,12 miliarde EUR, reprezentând volume semnate de BEI în 2018, din care aproape 3 miliarde EUR în cadrul garanției UE. Principalele sectoare vizate au fost energia, transporturile și apa/canalizarea.

Noile investiții în infrastructură în cadrul ELM includ modernizarea infrastructurii de transport de energie electrică din Ucraina, un tunel sub Bosfor, un coridor rutier în Bosnia și Herțegovina, modernizarea flotei feroviare în Bangladesh, reabilitarea rețelei de metrou din Buenos Aires sau instalații de tratare a apelor reziduale în Egipt.

În cadrul facilităților sale de finanțare pe risc propriu, BEI a semnat, în 2018, contracte de finanțare pentru diferite obiective: de exemplu, pentru dezvoltarea energiei solare în Mexic, pentru transportul urban în Bangalore și Bogota sau pentru infrastructura de apă și ape reziduale în Panama și Uzbekistan.

Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea

Împrumuturile semnate în 2018, în valoare de 2,5 miliarde EUR, în regiunile vizate de ELM vor sprijini atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea. Aproape 1,6 miliarde EUR din această sumă sunt în cadrul garanției UE¹⁵. La sfârșitul anului 2018, rata cumulată a acțiunilor climatice în perioada actuală a ELM a fost de peste 35 % din volumul net al împrumuturilor semnate, depășind obiectivul de 25 % stabilit prin decizia ELM.

Contribuția cea mai importantă la obiectivul legat de combaterea schimbărilor climatice se materializează în transportul cu emisii reduse de dioxid de carbon și în investițiile în energia din surse regenerabile. Adaptarea la schimbările climatice continuă să reprezinte mai puțin de 10 % din finanțarea BEI în domeniul climei în regiunile vizate de ELM.

Integrare regională

În 2018, BEI a semnat 12 proiecte noi care contribuie la obiectivul transsectorial de integrare regională. Cel mai mare dintre acestea este gazoductul transanatolian. Alte operațiuni contabilizate în această categorie vor finanța legăturile de transport (de exemplu, căile ferate Niš-Dimitrovgrad din Serbia) sau modernizarea sistemelor de control al traficului aerian din Serbia și Kosovo.

Inițiativa privind reziliența economică (ERI)

Inițiativa privind reziliența economică a fost lansată de BEI în 2016 ca o contribuție la răspunsul Europei la provocările legate de migrație și refugiați¹⁶. În contextul evaluării la jumătatea perioadei a ELM finalizate în 2018, în decizia ELM a fost introdus un obiectiv suplimentar de reziliență economică pe termen lung. În plus, suma de 1,4 miliarde EUR a fost alocată investițiilor din sectorul

¹⁵ În multe cazuri, doar o parte a unui proiect contribuie la obiectivul privind schimbările climatice și, prin urmare, numai un anumit procentaj din totalul împrumuturilor acordate pentru acest proiect este raportat ca aducând contribuții la atingerea obiectivului.

¹⁶ <https://www.eib.org/en/projects/initiatives/resilience-initiative/index.htm>

public care contribuie la obiectivul de reziliență și a fost creat un „mandat ERI destinat sectorului privat” specific, de 2,3 miliarde EUR, pentru a garanta investițiile din sectorul privat care sprijină reziliența economică pe termen lung. Mandatul ERI destinat sectorului privat are un caracter specific prin faptul că furnizează BEI o garanție globală care permite efectuarea de operațiuni de finanțare care implică un risc mai ridicat¹⁷.

Până la sfârșitul anului 2018, BEI a aprobat operațiuni în valoare de 4,1 miliarde EUR, prevăzute să răspundă acestui nou obiectiv al ELM. Peste jumătate dintre acestea sunt linii de credit (în principal pentru împrumuturi destinate IMM-urilor), aproximativ 12 % sunt investiții în apă sau canalizare, iar aproximativ 11 % sunt investiții în transporturi.

3.2. PREZENTARE GENERALĂ A FINANȚĂRII ACORDATE DE BEI PE REGIUNI ȘI SECTOARE

Tabelul 1 oferă o prezentare generală a volumului finanțării BEI în 2018 în regiunile vizate de ELM, inclusiv cele cu garanție UE și cele finanțate în cadrul facilităților de finanțare pe risc propriu.

Tabelul 1: Operațiunile de finanțare ale BEI semnate în 2018 în regiunile vizate de ELM (fără anulări)

Regiune (milioane EUR)	Operațiuni cu garanție UE			Facilități BEI de finanțare pe risc propriu sau fonduri provenite de la terți	Total
	Garanția globală	Garanția de risc politic	Total în cadrul ELM		
Țări aflate în faza de preaderare	1 182	60	1 242	230	1 472
Marea Mediterană	1 944	20	1 964	60	2 024
Țări din vecinătatea estică, Rusia	470	162	632	--	632
Asia	205	--	205	600	805
Asia Centrală	--	--	--	200	200
America Latină	347	--	347	292	639
Africa de Sud	70	--	70	--	70
Total	4 218	242	4 460	1 382	5 842

În 2018, BEI a semnat împrumuturi în cuantum de 5,8 miliarde EUR în regiunile ELM, din totalul în cuantum de 7,7 miliarde EUR în operațiuni în afara UE (inclusiv țările ACP, țările și teritoriile de peste mări, precum și statele AELS). Volumul operațiunilor semnate în regiunile aflate în faza de preaderare și în regiunile vizate de politica de vecinătate (din sud și din est) este de aproximativ 4,1 miliarde EUR. Volumul operațiunilor semnate în Asia, Asia Centrală, America Latină și Africa de Sud a fost de 1,7 miliarde EUR¹⁸.

¹⁷ BEI remunerează UE pentru garanția bugetară în temeiul mandatului ERI destinat sectorului privat prin transmiterea către UE a veniturilor aferente riscului legate de aceste operațiuni.

¹⁸ După cum s-a menționat mai sus, cele două operațiuni semnate în perioada 2005-2006 în vecinătatea sudică au fost transferate în cadrul ELM 2014-2020 în cursul anului 2018, cu un volum combinat de 150 de milioane

În comparație cu anul 2017, volumul total al finanțărilor BEI în regiunile vizate de ELM a înregistrat o creștere moderată în 2018, în principal datorită unei accelerări a activității în Balcanii de Vest.

Tabelul 2: Volumul net al împrumuturilor semnate pe an și volumul cumulativ al împrumuturilor semnate cu plafoanele de garantare ELM pentru perioada 2014-2020 [Decizia 466/2014/UE, astfel cum a fost modificată prin Decizia (UE) 2018/412]

Regiune/An (milioane EUR)	2014 (S2)	2015	2016	2017	2018	Total 2014(S2)- 2018	Plafon de garantare	Rata de utilizare
Țări aflate în faza de preaderare	200	906	582	170	1 242	3 100	7 635	41 %
Marea Mediterană	379	726	1 299	1 168	1 789*	5 973	11 170	53 %
<i>Mandatul ERI destinat sectorului privat**</i>				612	325	937	2 300	41 %
Țări din vecinătatea estică, Rusia	975	1 401	1 493	657	632	5 158	6 650	78 %
Asia	45	433	45	118	205	846	1 165	73 %
Asia Centrală	70	70	20	22		182	224	81 %
America Latină	219	468	319	371	347	1 725	2 694	64 %
Africa de Sud		150		50	70	270	462	58 %
Total	1 888	4 154	3 758	3 168	4 610*	17 578	32 300	54 %

* care include două operațiuni în vecinătatea sudică în valoare de 150 de milioane EUR, transferate din mandate anterioare către ELM 2014-2020 în cursul anului 2018

** Mandatul ERI destinat sectorului privat acoperă regiunea Balcanilor de Vest și regiunea Mării Mediterane.

Volumul cumulat al împrumuturilor semnate în cadrul ELM pentru perioada 2014-2018, excluzând anulările, a ajuns la aproximativ 17,6 miliarde EUR la sfârșitul anului 2018. Rata de utilizare cumulată a ELM în ceea ce privește volumul net al împrumuturilor semnate a fost de 54 % din plafonul global de garantare.

Rata cea mai scăzută de utilizare a garanției UE este observată în regiunea aflată în faza de preaderare. Acest lucru se explică în principal prin reducerea operațiunilor BEI în Turcia, în contextul evoluțiilor economice și politice care au avut loc începând din 2016. Cea mai mare rată de utilizare, cel puțin din punctul de vedere al împrumuturilor semnate, este înregistrată în Asia Centrală și în vecinătatea estică.

Până la sfârșitul anului 2018, BEI utilizase deja 41 % din mandatul ERI destinat sectorului privat, instituit prin Decizia de modificare (UE) 2018/412.

În ceea ce privește distribuția sectorială a operațiunilor din cadrul ELM în 2018, poziția de vârf este ocupată din nou de linii de credit pentru băncile locale care servesc drept intermediari de finanțare

EUR. Aceste două operațiuni nu sunt incluse în tabelul 1 (prezentare generală a împrumuturilor semnate în 2018), dar sunt luate în considerare în tabelul 2 (utilizarea plafoanelor de garantare ELM).

pentru dezvoltarea sectorului privat (33 %). Cu toate acestea, majoritatea operațiunilor ELM constau în investiții în infrastructură, în principal în sectoarele transporturilor, energiei și apei/canalizării.

Tabelul 3: Defalcarea pe sectoare a operațiunilor de finanțare ale BEI semnate în regiunile ELM în 2018 în cadrul garanției UE

Sector/Regiune (milioane EUR)	Țări aflate în faza de preaderare	Mediterană (vecinătatea sudică)	Țări din vecinătatea estică și Rusia	Asia*	America Latină	Africa de Sud	Total	Procent din total
Linii de credit	260	970	155	--	--	70	1 455	33 %
Transport	746	40	132	130	102	--	1 150	26 %
Energie	236	387	167	--	46	--	836	19 %
Apă, canalizare	--	438	84	75	139	--	736	17 %
Industrie	--		56	--	--	--	56	1 %
Dezvoltare urbană	--	77	--	--	24	--	101	2 %
Infrastructuri compozite	--	52	--	--	--	--	52	1 %
Agricultură, pescuit, silvicultură	--	--	38	--	--	--	38	1 %
Deșeuri solide	--	--	--	--	36	--	36	1 %
Total	1 242	1 964	632	205	347	70	4 460	100 %

* Asia nu include subregiunea Asia Centrală, unde, în 2018, nu au fost semnate operațiuni în cadrul ELM.

3.3. REZULTATE ESTIMATIVE ALE OPERAȚIUNILOR BEI

Având în vedere că majoritatea operațiunilor BEI în cadrul ELM sunt destinate finanțării investițiilor în infrastructură a căror finalizare durează, de regulă, mulți ani, datele privind rezultatele reale și efectele obținute cu sprijinul garanției bugetare a UE devin disponibile, în mod normal, după un interval de timp considerabil.

BEI evaluează impactul preconizat al operațiunilor sale de finanțare prin intermediul „cadrlui de măsurare a rezultatelor” (denumit în continuare „cadrlul ReM” - *Result Measurement Framework*), lansat în 2012. În etapa de evaluare, sunt identificați indicatori ai rezultatelor, cu valori de referință și ținte care previzionează rezultatele economice, sociale și de mediu preconizate. Rezultatele obținute în raport cu criteriile de performanță sunt monitorizate pe întreaga durată de viață a proiectului și sunt raportate în două etape importante: la finalizarea proiectului și la trei ani după finalizarea proiectului („post-finalizare”) pentru operațiuni directe, la finalul perioadei de investiții și la finalul perioadei aferente fondurilor de investiții în societăți necotate, precum și la finalul perioadei alocărilor pentru împrumuturi intermediare.

În cadrul ReM, proiectele sunt evaluate de BEI pe baza a trei „piloni”:

- i. pilonul 1 măsoară contribuția estimată la prioritățile UE și ale țărilor partenere și eligibilitatea pe baza obiectivelor mandatului BEI, contribuind la înțelegerea logicii intervenției BEI în vederea *impacturilor* preconizate ale proiectului;
- ii. pilonul 2 măsoară calitatea și soliditatea operațiunii, pe baza *productivității, consecințelor și rezultatelor* preconizate;

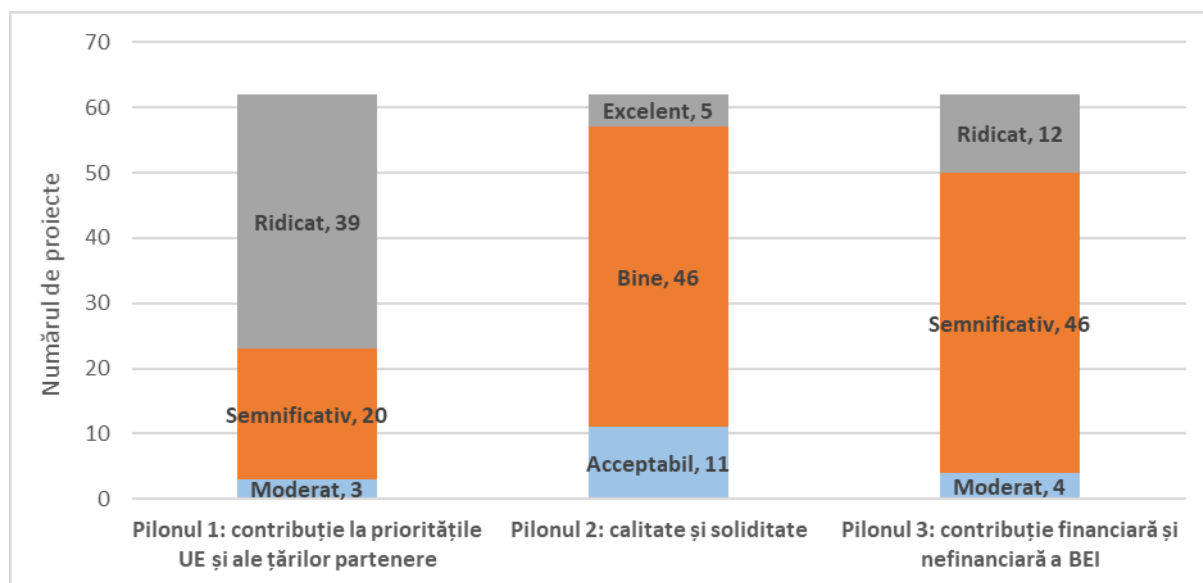
- iii. pilonul 3 măsoară contribuția financiară și nefinanciară preconizată (valoarea adăugată) pe care BEI o aduce proiectului, care depășește alternativele propuse pe piață. Acesta contribuie la evaluarea logicii de intervenție la nivelul *contribuției* BEI la proiect.

Prezenta secțiune raportează estimările BEI din cadrul ReM în ceea ce privește 62 de proiecte pentru care primul contract de finanțare a fost semnat în 2018 în cadrul ELM și al facilităților de finanțare pe risc propriu ale BEI. Valoarea totală a finanțării aprobate de BEI pentru aceste proiecte este de 7,2 miliarde EUR.

În 2018, în cadrul pilonului 1, 59 din 62 de proiecte noi au primit din partea BEI cel puțin calificativul „semnificativ”, ceea ce înseamnă că acestea sunt considerate a fi în conformitate cu obiectivele ELM și contribuie în mod semnificativ fie la obiectivele naționale de dezvoltare, fie la obiectivele UE, cu o contribuție moderată la celelalte. 39 de proiecte au primit calificativul „ridicat” din partea BEI pentru aducerea unei contribuții importante atât la prioritățile UE, cât și la obiectivele naționale de dezvoltare.

Calificativele acordate în cadrul pilonului 2 se bazează în principal pe soliditatea proiectului și pe sustenabilitatea financiară și economică. Cinci noi proiecte semnate în 2018 au primit calificativul „excelent” și 46 de proiecte au primit calificativul „bine” din partea BEI în cadrul pilonului 2, cu o rată medie de rentabilitate economică de 10 %-15 % în cazul proiectelor de infrastructură. 11 proiecte au primit calificativul „acceptabil” din partea BEI, adesea din cauza mediilor cu risc ridicat sau a unor deficiențe ale promotorilor.

Graficul 3: Calificative ReM acordate de BEI în funcție de piloni pentru noile operațiuni din regiunile vizate de ELM, semnate în 2018

În cadrul pilonului 3, BEI și-a acordat calificativul „ridicat” sau „semnificativ” pentru contribuția sa financiară și nefinanciară preconizată la 58 de proiecte, în special datorită lungimii perioadei de finanțare prevăzute, care o depășește pe cea disponibilă pe piețele locale.

Pe măsură ce cadrul BEI de măsurare a rezultatelor se maturizează, datele devin treptat disponibile și în ceea ce privește rezultatele obținute efectiv în cazul unor operațiuni în care prognozele au fost formulate prin intermediul ReM după lansarea sa în 2012. Pentru 2018, BEI a raportat rezultate concrete pentru nouă linii de credit – șase în Turcia și câte una în Georgia, Liban și Ucraina. În cadrul

acestor linii de credit, băncile partenere au acordat împrumuturi în valoare totală de 1,52 miliarde EUR prin intermediul unui număr total de 5 740 de împrumuturi, dintre care 5 504 au fost destinate IMM-urilor și 232 întreprinderilor cu capitalizare medie. Aceste împrumuturi au contribuit la susținerea a 235 000 de locuri de muncă în întreprinderile beneficiare finale, dintre care aproximativ 40 % au fost societăți cu capitalizare medie. Scadența medie a împrumuturilor acordate beneficiarilor finali (ponderată cu dimensiunea împrumutului) a fost de 4,4 ani. Societatea beneficiară medie avea 41 de angajați.

3.4 CERERI DE EXECUTARE A GARANȚIEI UE

În 2018, BEI a procedat la efectuarea de noi cereri de executare a garanției UE, ca urmare a sumelor restante aferente împrumuturilor suverane ale Siriei. În perioada cuprinsă între 2012 și 2018, BEI a solicitat plăți în valoare totală de 421,2 milioane EUR, din care 55,6 milioane EUR în 2018, în timp ce valoarea sumei principale reziduale care ar fi putut fi plătită era de 211,5 milioane EUR la sfârșitul anului 2018¹⁹. Eforturile de recuperare a sumelor restante nu au avut succes până în prezent. BEI a apelat la instanțele relevante pentru a păstra creanțele UE asupra sumelor datorate de Siria.

4. COOPERAREA BEI CU ALȚI PARTENERI

4.1 COOPERAREA CU COMISIA

Cooperarea dintre BEI și Comisie în chestiuni legate de ELM are loc în contextul unui parteneriat mai larg între cele două instituții, care include Fondul european pentru investiții strategice (în interiorul UE), precum și mecanismele UE de finanțare mixtă care sprijină activitățile instituțiilor financiare în domeniul dezvoltării în afara UE și în cadrul Fondului european pentru dezvoltare durabilă (FEDD).

BEI a continuat să utilizeze facilitățile de finanțare mixtă ale UE, și anume finanțarea preferențială din resursele bugetare ale UE, sprijinind pregătirea și/sau punerea în aplicare a proiectelor finanțate de BEI. În 2018, 24 de granturi noi finanțate total sau parțial din bugetul UE, în valoare totală de 193 de milioane EUR, au fost aprobate pentru punerea în aplicare de către BEI în regiunile vizate de ELM. Dintre acestea, 43 de milioane EUR au fost alocate pentru asistență tehnică, 105 milioane EUR pentru granturi pentru investiții, 40 de milioane EUR pentru capitalul de risc și 5 milioane EUR pentru subvenționarea ratei dobânzii.

BEI este, de asemenea, unul dintre partenerii în materie de punere în aplicare pentru noua garanție UE furnizată prin intermediul FEDD. Cu toate acestea, ELM și FEDD vizează tipuri destul de diferite de produse, de debitori și de regiuni geografice. De exemplu, FEDD nu acoperă Balcanii de Vest, în timp ce ELM nu acoperă regiuni mari din Africa. În plus, procesul de luare a deciziilor privind garanțiile UE furnizate în cadrul FEDD este diferit de cel pentru garanția de 7 ani plătită imediat acordată BEI în cadrul ELM.

În iunie 2018, Comisia a propus modernizarea mecanismelor de acordare de garanții bugetare ale UE pentru investiții în afara UE în contextul Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (NDICI) post-2020²⁰. Abordarea propusă pentru perioada de după 2020 se bazează pe noțiunea de „arhitectură deschisă”, prin care BEI ar urma să rămână un partener important

¹⁹ Sumele sunt raportate în echivalentul EUR la 31 decembrie 2018 numai cu titlu indicativ. Unele cereri de executare a garanției se referă la sume datorate în alte monede.

²⁰ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului, COM(2018) 460 final din 14 iunie 2018, de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională.

pentru finanțarea investițiilor care sprijină dezvoltarea durabilă în afara UE, însă o serie de alte instituții financiare ar urma să beneficieze, de asemenea, de garanții din partea UE²¹. NDICI prevede o orientare politică mai puternică din partea UE și o coordonare sporită cu instituțiile financiare care servesc drept parteneri în materie de punere în aplicare. În timp ce Parlamentul European și Consiliul au început să examineze propunerea privind NDICI, Comisia și BEI au purtat discuții tehnice de monitorizare, contribuind la definirea opțiunilor de concepere a garanțiilor post-2020 pe care UE ar putea să le ofere BEI.

4.2. COOPERAREA CU OMBUDSMANUL EUROPEAN

Memorandumul de înțelegere semnat între BEI și Ombudsmanul European în 2008 stabilește baza celor două etape ale mecanismului BEI de tratare a plângerilor. Plângerile sunt tratate în primul rând prin mecanismul intern al BEI (BEI-CM), înainte de a putea fi examinate de către Ombudsman. BEI și-a actualizat politica privind mecanismul de tratare a plângerilor în noiembrie 2018²².

Pe parcursul anului 2018, Ombudsmanul nu a notificat și nu a închis nicio plângere legată de activitățile BEI în regiunile vizate de ELM.

În ceea ce privește etapa internă a mecanismului BEI de tratare a plângerilor, numărul de plângeri noi legate de proiecte înregistrate în regiunile vizate de ELM a crescut de la 14 în 2017 la 19 în 2018. Dintre acestea, 12 au vizat aspecte sociale și de mediu, 5 au vizat achiziții efectuate de promotorii de proiecte și 2 achiziții proprii ale BEI (servicii de consultanță). În același an 2018, BEI-CM a închis 17 cazuri în regiunile vizate de ELM: 4 în Bosnia și Herțegovina, 1 în Egipt, 4 în Georgia, 1 în Iordania, 1 în Maroc și 6 în Serbia. Rezultatul acestor plângeri tratate de BEI-CM a variat de la „afirmații nejustificate” (11), la „soluții amiabile” (1), la „afirmații întemeiate” (2) și la „recomandări de îmbunătățire” (3).

4.3. COOPERAREA CU INSTITUȚIILE FINANCIARE INTERNAȚIONALE

Cooperarea BEI cu alte instituții financiare internaționale („IFI”) și cu instituțiile de finanțare a dezvoltării (DFI) ale statelor membre ale UE variază de la dialoguri pe chestiuni instituționale și probleme tematice până la cofinanțarea operațională și partajarea lucrărilor tehnice relevante.

În 2018, BEI și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) au cofinanțat 13 proiecte în afara UE, acesta fiind cel mai mare număr anual înregistrat până în prezent. Șapte proiecte au fost cofinanțate alături de Grupul AFD (Franța) și două alături de Grupul KfW (Germania). În plus, 6 proiecte au fost cofinanțate de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare („BIRD”), care face parte din Grupul Băncii Mondiale; printre aceste proiecte se numără gazoductul TANAP sau proiectul de transport durabil din Bogota. Acesta din urmă și alte trei proiecte au implicat, de asemenea, cofinanțare din partea Băncii Interamericane de Dezvoltare (BID). În plus, în 2018, a avut loc o coinvestiție importantă alături de Agenția pentru Cooperare Internațională din Japonia pentru tranșa B a tunelului de sub Bosfor din Turcia.

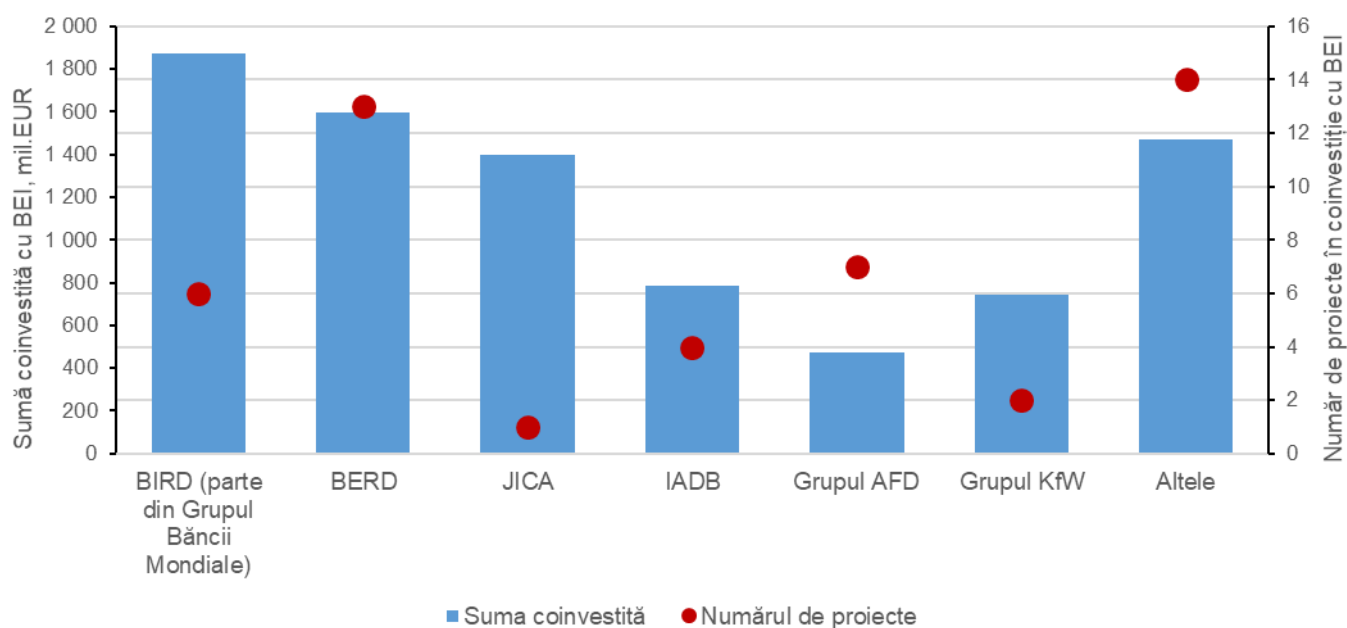
BEI, AFD și KfW au continuat coopereze îndeaproape în contextul inițiativei de încredere reciprocă (*Mutual Reliance Initiative* - MRI). Lansată în 2013, MRI simplifică și facilitează acordarea de sprijin în vederea cofinanțării pentru beneficiari, bazându-se pe unul dintre cei trei parteneri care își asumă

²¹ A se vedea, de asemenea, Comunicarea Comisiei din 12 septembrie 2018 „Spre o arhitectură financiară mai eficientă pentru investiții în afara Uniunii Europene”, COM(2018) 644 final.

²² <http://www.eib.org/en/infocentre/publications/all/complaints-mechanism-policy.htm>

rolul de finanțator principal pentru anumite sarcini legate de proiect, de exemplu, anumite părți ale procesului de diligență privind proiectul sau supravegherea achizițiilor. Organele de conducere și de luare a deciziilor ale partenerilor MRI s-au familiarizat cu documentele pregătite de o altă instituție, pe care le utilizează pentru propriile decizii. În general, începând cu sfârșitul anului 2018, 37 de proiecte în regiunile vizate de ELM pentru care BEI a semnat contracte în cadrul ELM actual (începând cu jumătatea anului 2014) au fost cofinanțate alături de Grupul AFD și/sau de Grupul KfW, iar 10 dintre acestea au fost acoperite de Inițiativa de încredere reciprocă.

Graficul 4: Proiecte semnate în 2018 cofinanțate de IFI și DFI cu BEI

Notă: Sumele care urmează să fie coinvestite de alte IFI și DFI sunt pur orientative, pe baza estimărilor realizate în fazele incipiente ale dezvoltării proiectului.